

Posudek diplomové práce Petry Janouškové

Daimón: Jednota a protikladnost světa Lopeho de Aguirre

Vedoucí práce: prof. PhDr. Anna Housková, CSc.

Oponent: Dr. Juan Sánchez

Stěžejní hodnotou diplomové práce Petry Janouškové je podle mého názoru postižení poetiky hispanoamerického „nového historického románu“ v jednom konkrétním díle, románu *Daimón* Abela Posseho. Kontextová kapitola o tomto typu románu druhé poloviny 20. století, opírající se o monografii Seymoura Mentona, je postačujícím východiskem. Je v ní sice patrné, že teoretická rovina je slabší stránkou výkladu, některé formulace (např. o Bachtinově dialogičnosti či karnevalovosti) působí zjednodušeně. Avšak celý následující rozbor románu argentinského spisovatele prokazuje v konkrétní podobě porozumění pro demytizující poetiku nového historického románu.

Na druhém místě oceňuji – byť s jistou výhradou –, jakým způsobem se autorka vyrovnala s významem obrazů tarotových karet, jichž Posse využil v názvech kapitol a v kompozici svého díla. Petra Janoušková si tuto otázku postavila jako ústřední problém. Mám určité obecné pochybnosti o promítání mimoliterárních symbolů do literárního díla a v této diplomové práci poněkud postrádám vědomí, že dvojnásobný smysl textu a vidění relativnosti skutečnosti nevyplývá z využití tarotu, nýbrž je vlastní literatuře vůbec a modernímu románu zvláště, počínaje *Quijotem*. Poněkud zjednodušená mi proto připadá formulace v Závěru. Avšak průběh rozboru výklad tuto mez překonává, je výrazně hlubší a vede k pronikavé interpretaci vidění americké historie v tomto románu. Opět je patrné, že Petra Janoušková má větší talent pro konkrétní vhled do díla než pro zobecnění. Komentáře k textu románu nejsou pouhou aplikací tarotových symbolů, autorka upozorňuje, že využití tarotu je obrazné a týká se pouze jednotlivých karet. Má smysl pro románovou vizi, komentáře ke kapitolám podle jednotlivých tarotových figur se zabývají hlavně románovou polemickou koncepcí historické postavy Lopeho de Aguirre v kontextu celkového vidění svébytnosti Ameriky. Tarot je tak cestou k širšímu významu. Celá interpretace obrazu vnitřních protikladů americké kultury z hlediska převrácení úhlu pohledu z Evropy v pohled z vnitřku Ameriky a pojetí toho převrácení zároveň jako fází vnitřního přerodu protagonisty je formulováno bohatě, je inspirované a inspirativní. V tam spatřuji původní přínos této diplomové práce. Petra Janoušková se přitom neomezila na výčet jednotlivých obrazů, nýbrž přesvědčivě pojala vnitřní protikladnost jako základní princip vyprávění. Zde souhlasím s tím, že paralela

s tarotem přináší nové podněty, například v upozornění na destruktivní efekt přehánění jednoho z pólů antinomie: postava Lopeho de Aguirre, běžně vnímaná jako ztělesnění krutosti a posedlosti touhou najít zlato El Dorada, se v Posseho pojetí, jak je interpretuje Petra Janoušková, postupně oprošťuje od umanutosti a ztělesňuje celkovou jednotu americké kultury i obecnější pojetí lidských dějin s návratnými konstelacemi.

Práce je napsaná kultivovaným jazykem, kterému však chybí závěrečné zredigování (překlepy, genitiv „universu“, název *Století světél* apod.). Ojedinele se vyskytují snadná zobecnění (např. propojení příběhu „s nejrůznějšími filozofiemi“, s. 10). Místy je patrná určitá nepevnost v terminologii, např. v nevyužití termínu motto na s. 20 (interpretace motta by se také dala více využít, či aspoň zmínit jméno Nezahualcóyotlovo) nebo v názvu 4. kapitoly, který je v chvatu uveden jinak v obsahu a jinak na s. 20. Nepozorností je uveden chybně název Fuentesovy knihy v bibliografii. Prostudovaná bibliografie není příliš rozsáhlá, ovšem je postačující, dává potřebný podklad k různým rovinám práce.

Práce Petry Janouškové splňuje nároky kladené na diplomovou práci. Doporučuji ji k obhajobě.

Anna Housková

6. září 2011